ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ឯកសារជំនួយស្មារតីគ្រូបណ្តុះបណ្តាល

តួនាទីយេនឌ័រ និងការបង្កើនសិទ្ធអំណាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ដល់ស្ត្រីក្នុងវិស័យកសិកម្ម

Gender Role and Women Economic Empowerment in Agriculture

រៀបចំដោយ: កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE)

ឧបត្ថម្ភដោយ: រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD)

IFAD
Investing in rural people

ភ្នំពេញ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៧

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ 4

ការណែនាំឲ្យស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក 5

សំណួរសាកល្បងមុនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល..6

ការបង្ហាញពីគោលបំណង ការរំពឹងទុក និងរបៀបវារៈ 7

គោលការណ៍ក្រុម ឬ វគ្គ 9

គោលនយោបាយ និងក្របខណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្របញ្ជ្រាប យេនឌ័រក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងតួនាទីភារកិច្ចអ្នកពាក់ព័ន្ធ 10

ការផ្តល់ ឬការបង្កើនសិទ្ធអំណាច ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រី...14

លំហាត់ចាប់ផ្តើម 15

ផ្នត់គំនិតយេនឌ័រ 17

ការវិភាគយេនឌ័រ...21

ការរើសអើងទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ 22

ការវិភាគ តួនាទីយេនឌ័រក្នុងរបរកសិកម្ម...22

យេនឌ័រ នឹងអំណាច...22

ការផ្តល់ភាពអង់អាចដល់ស្ត្រី 26

សំណួរសាកល្បងក្រោយវគ្គបណ្តុះបណ្តាល 31

ការវាយតម្លៃដោយកសិករ 32

សំណួរសាកល្បង មុន និងក្រោយវគ្គបណ្តុះបណ្តាល 33

ទម្រង់វាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ប្រចាំថ្ងៃរបស់កសិករ.....34
តារាងកំណត់ត្រាសង្ខេបលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាតាមក្រុមសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល.....35
វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីតួនាទីយេនឌ័រ និងការបង្កើនសិទ្ធអំណាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រីក្នុងវិស័យកសិកម្ម 38
ឯកសារយោង.....43

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវកតញ្ញូតាធម៌ និង ដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះម្ចាស់ជំនួយ មូលនិធិអន្តរជាតិអភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD) ដែលបានផ្តល់កម្ចីដល់ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការអនុវត្ត កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE) និងអង្គភាពគាំទ្រគម្រោងយេនឌ័រ និងកុមារនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (GCPSU-MAFF)ដែលបានចូលរួមពិនិត្យនិងផ្តល់ប្រឹក្សា។ ឯកសារណែនាំនេះគោលបំណង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងបង្កើនភាពធន់ របស់គ្រួសារ កសិករក្រីក្រ និងអ្នកងាយរងគ្រោះខ្នាតតូចនៅកម្ពុជា។ កម្មវិធីបានផ្តល់ថវិកា ដល់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម/នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ក្នុងការអនុវត្ត សមាសភាពទី២ នៃកម្មវិធីគឺអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ដើម្បីជួយគាំទ្រការកែលម្អសេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងមូលដ្ឋានតាមរយៈបង្កើនគុណភាពផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង និងពង្រឹងធនធានមនុស្សសម្រាប់ ផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម។

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មានគោលបំណងក្នុងការលើកកម្ពស់ឱកាសសេដ្ឋកិច្ចរបស់កសិករស្ត្រីក្រីក្រ ឲ្យកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង ដោយឆ្លងកាត់ការផ្តល់ឱកាសឲ្យស្ត្រីបញ្ចេញសម្លេង ធ្វើការសម្រេចចិត្តនៅក្នុងកម្មវិធី និងសកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម។

យើងសង្ឃឹមថាឯកសារនេះ និងជួយដល់ មន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយ ភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយ ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សផ្នែកយេនឌ័រ និងកសិកម្ម ក៏ដូចជាការពង្រឹងភាពអង់អាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រីជនបទ ។

ឯកសារណែនាំ "**តួនាទីយេនឌ័រនិងការបង្កើនសិទ្ធអំណាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រីក្នុងវិស័យកសិកម្ម**" នេះជាសមិទ្ធិផលថ្មីមួយរបស់កម្មវិធី ASPIRE ភាពជោគជ័យក្នុងដំណើរ ការរៀបចំសៀវភៅនេះ គឺអាស្រ័យទាំងស្រុងលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួមក្រុមការងារបច្ចេកទេស របស់កម្មវិធីនៃ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម/នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ។

ការណែនាំឲ្យស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក

គោលបំណង: ដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកចូលរួមអាចៈ
- រៀបរាប់ឈ្មោះគ្នាទៅវិញទៅមក
- បង្កើតបរិយាកាសល្អ និងភាពស្និតស្នាលទៅវិញទៅមក

វិធីសាស្ត្រ:
- ចាប់ដៃគូ
- និយាយរឿងប្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមក

សម្ភារៈ: ក្រដាសផ្ទាំងធំ ក្រដាសពណ៌កាត់ជារាងមូល ហ្វឺត ស្កុត

រយៈពេល: ១០ នាទី

ដំណើរការ:

១. អ្នកសម្របសម្រួលសុំឲ្យអ្នកចូលរួមឈរជាពីរជួរ អ្នកដែលមានអាយុតិចជាងគេឈរមុខ ។ ចុងក្រោយសុំឲ្យអ្នកចូលរួមបែរមុខរកគ្នានឹងចាប់ដៃគូគ្នា

២. អ្នកសម្របសម្រួល ផ្តល់ជូននូវក្រដាសពណ៌ដែលកាត់ជារាងមូល និង ហ្វឺត ដើម្បីឲ្យគេសរសេរឈ្មោះ

៣. អ្នកសម្របសម្រួលសរសេរសំនួរដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ

- **តើអ្នកឈ្មោះអ្វី ?**
- **អ្នកណាជាអ្នកដាក់ឈ្មោះឲ្យអ្នក ?**

  បន្ទាប់មកឲ្យពួកគេសរសេរឈ្មោះឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមកនៅលើក្រដាសរាងមូលដែលអ្នកសម្របសម្រួលចែកឲ្យ

៤. ពេលអស់ម៉ោង ស្នើឲ្យអ្នកចូលរួមឡើងមកបង្ហាញម្តងមួយគូរម្តងៗរហូតដល់អស់

- **តើអ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណាចំពោះការចូលរួមធ្វើលំហាត់នេះ?**

៥. អ្នកសម្របសម្រួលប្រាប់អ្នកចូលរួមពីគោលបំណងនៃលំហាត់នេះ គឺធ្វើឡើងដើម្បីបង្កើតឱកាសឲ្យអ្នកចូលរួមស្គាល់ឈ្មោះគ្នាទៅវិញទៅមក និងបង្កើនភាពស្និទ្ធស្នាលរវាងគ្នាផងដែរ។

សំណួរសាកល្បងមុនវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

គោលបំណង: ដើម្បីវាស់ស្ទង់ចំណេះដឹងរបស់កសិករមុនពេលទទួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

វិធីសាស្ត្រ: អ្នកសម្របសម្រួលសួរសំណួរដែលបានសរសេររួចចំនួនបីសំណួរជារួម ដោយឲ្យសិក្ខាកាមលើកដៃឆ្លើយ និងសំណួរ និងកត់ចំនួនអ្នកឆ្លើយក្នុងក្រដាស

សម្ភារៈ: ក្រដាសសំណួរសាកល្បង ប៊ិច ឬ ខ្មៅដៃ

រយៈពេល: ១០នាទី

ដំណើរការ:

១.អ្នកសម្របសម្រួលប្រាប់សិស្សថា មុននិងចាប់ផ្តើមវគ្គ សូមអ្នកទាំងអស់គ្នាឆ្លើយដោយផ្ទាល់មាត់ ទៅនិងសំណួរដែលយើងទាក់ទងនិងមេរៀនដែលនិងបណ្តុះបណ្តាលក្នុងថ្ងៃនេះទាក់ទង និង ការបង្កើនសិទ្ធអំណាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រី ដើម្បីវាស់វែងចំណេះដឹងអ្នកទាំងអស់គ្នា

២.អ្នកសម្របសម្រួល កត់ត្រាចំនួនអ្នកឆ្លើយក្នុងក្រដាស

៣.អ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការបូលសរុប និងដាក់ពិន្ទុត្រួសៗ ដើម្បីរៀបចំមេរៀនឲ្យឆ្លើយទៅនឹងចំណេះដឹងរបស់អ្នកចូលរួម

ការបង្ហាញពីគោលបំណង ការរំពឹងទុក និងរបៀបវារៈ

គោលបំណង: ដើម្បីផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកចូលរួមអាចៈ

- កំណត់បាននូវគោលបំណងចម្បងរបស់វគ្គ និងប្រធានបទជាបន្តបន្ទាប់ដែល នឹងត្រូវលើកយកមកពិភាក្សា
- អ្នកចូលរួមនឹងអាចរៀបរាប់បាននូវអ្វីដែលគេគិតថាទទួលបានពីវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

វិធីសាស្រ្ត:

- សំនួរបំផុសគំនិត ធ្វើបទបង្ហាញ និង
- អានឯកសារ

សម្ភារៈ: គោលបំណងនៃវគ្គសរសេរលើក្រដាសផ្ទាំងធំ ស្កុត

រយៈពេល: ១០នាទី

ដំណើរការ:

១.អ្នកសម្របសម្រួល ស្នើឲ្យអ្នកចូលរួមអង្គុយជាអក្សរ U ដើម្បីងាយស្រួលមើលគ្នាទៅវិញទៅមក

២.អ្នកសម្របសម្រួលនិយាយទៅកាន់អ្នកចូលរួមៈ

កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE) មានគោលបំណងក្នុងការលើកកម្ពស់ឱកាសសេដ្ឋកិច្ចរបស់ស្រ្តីកសិករក្រីក្រ ឲ្យកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង ដោយឆ្លងកាត់ការផ្តល់**ឱកាសឲ្យស្រ្តីបញ្ចេញសម្លេង និងធ្វើការសម្រេចចិត្ត**។

ដូច្នេះ គោលបំណងសំខាន់ក្នុងវគ្គនេះគឺៈ

- ធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីការរស់នៅ ការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងតួនាទីក្នុងសហគមន៍របស់ស្រ្តីក្រីក្រ នៅតាមជនបទដែលបាត់បង់ឱកាស
- ស្វែងរក និងគៀងគរការចូលរួមគាំទ្រ ការលើកកម្ពស់ ការទទួលស្គាល់ និងឲ្យតម្លៃស្រ្តីក្នុងសកម្មភាពចូលរួមរកប្រាក់ ចំណូល និងសកម្មភាពដឹកនាំក្រុម ឬសហគមន៍ ពីសំណាក់ដៃគូរបុរស សហគមន៍ មន្ទីរវិស័យ និងអាជ្ញាធមូលដ្ឋាន

៣. អ្នកសម្របសម្រួល បង្ហាញដោយសង្ខេប ពីគោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដូចក្នុងក្រដាសផ្ទាំងធំ ។ សុំឲ្យសិស្សដែលស្ម័គ្រចិត្ត ២ ទៅ ៣នាក់ អាននូវចំណុចទាំងនោះ

៤. បន្ទាប់មក អ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញនូវរបៀបវារៈក្នុងវគ្គ